

QƏRBİ KASPI UNİVERSİTETİ

Ümummilli lider
HEYDƏR ƏLİYEVİN
anadan olmasının 97-ci ildönümünə həsr olunmuş
“XXV RESPUBLİKA Tələbə elmi videokonfransı”

30 may 2020

MÜASİR AZƏRBAYCAN RƏNGKARLIĞINDA MEHRİBAN ƏLİYEVƏ OBRAZI

Ağayev Emil Raul oğlu

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası

Elmi rəhbər: Əməkdar incəsənət xadimi, prof. Əliyev Ziyadxan

Hər bir xalqın inkişafı daima onun incəsənəti, ədəbiyyatının yüksəlməsi ilə sıx bağlıdır. Ölkələrin bütün sahələrdə uğurla tərəqqi etməsi həm də güclü siyasətə malik idarəetmə heyətinin olmasıdır. Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın mədəniyyət və incəsənətimizi uğurla himayə etməsi nəticəsində daha böyük nailiyyətlər əldə edirik. Lider qadın fenomeni məktəbinin banisi olan Mehriban xanımın sənət adamlarına göstərdiyi qayğı, bir çox sənət abidələri və nümunələrinin UNESCO siyahısına daxil edilməsi onun gərgin əməyinin nəticəsidir. O daima xalqın inkişafı, xoşbəxt gələcəyi üçün çalışır.

Müasir Azərbaycan tarixində mühüm yer tutan Mehriban Əliyevaya rəssamlarımız tərəfindən bir-birindən maraqlı əsərlər həsr edilmişdir.

Milli ənənələrə sadıq qalan xalq rəssamı Altay Hacıyevin “Xalqımızın ulduzları” silsiləsinə bir çox qəhrəman, tarixi qadınlarımızın da portretləri daxildir. Rəssam birinci vitse prezidentə həsr etdiyi əsərlərində realizm, daxili aləmin ifadəliliyi, səmimi, zərif, liderlik keyfiyyətlərini öz tablolarına köçürmüşdür. Kompozisiyaların birində Unesco-da birinci xanım tarixi çıxışlarından birini edən zaman sənətkar tərəfindən monumental formada tamamlanmışdır. Azərbaycan-UNESCO münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsi sahəsində Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın gördüyü işlər xüsusi bir əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan muğamının, Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğunun, İçərişəhərin, Qız qalasının, Şirvanşahlar Sarayı Kompleksinin UNESCO-nun dünya mədəni irs siyahısına, aşıq, xalçaçılıq, tar ifaçılığı və hazırlanması sənətlərinin, Novruz bayramının, dolma, lavaş və kələğayının, Lahıç misgərlik sənətinin, Çövkən oyununun UNESCO-nun bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi üzrə representativ siyahısına daxil edilməsi məhz lider qadın məktəbinin banisi Mehriban Əliyevanın aramsız səylərinin nəticəsidir. Digər bir portretdə isə gülürüz ifadəsi ilə seçilən, xalqın işıqlı gələcəyinə inanan bir obraz canlandırılmışdır.

Təsviri incəsənət tariximizdə primitivizm cərəyanının əsas nümayəndələrindən sayılan və yaradıcılığında daha çox avanqard istiqamətə geniş yer ayıran Altay Sadıqzadə üslubu onun kompozisiyalarında daha da ön plana çıxır. Sadə, rənglərin şərtiliyi ilə seçilən Mehriban xanıma həst etdiyi əsərində də yaradıcılıq prinsipinə sadıq qalır.

Zöhrab Dadaşovun yaradıcılığında lider qadın obrazına həsr edilən portretlər mühüm yer tutur. Rəssamın vitse prezidentə həsr etdiyi portretlərində Valentin Serov və Sakit Məmmədov üslubunun təsirini görə bilərik.

Asif Azərli yaradıcılığında isə bu mövzunun təqdim edilməsi, rəssamın fərdi yaradıcılıq xüsusiyyətlərini bir daha özündə birləşdirir. Tarixi-ədəbi obrazları isə müasir təsviri incəsənətimizin inkişafı üçün əhəmiyyətli dərəcədə mövqə tutur. Fərdi manerasına görə üstünlük təşkil edən Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevaya həsr edilən portret 2013-cü ildə Qəbələdə keçirilən beynəlxalq rəsm sərgisində qran-priyə layiq görülmüşdür. Cəsurluq simvolu kimi qırmızı rəngin ifadəliliyi, birinci xanımın sayəsində muğam və xalçaçılıq sənətimizin inkişafı, tanıtılması, bütün bu uğurları nəzərə alan sənətkar əsərində tamaşaçının gözü qarşısında canlandırır.

Müasir Azərbaycan rəngkarlığında Azərbaycanın birinci xanımı və lider qadınına həsr edilən bir-birindən maraqlı əsərlər ilə bir daha fenomen Mehriban Əliyevanın obrazı rənglər vasitəsi ilə daha da vurğulanır.

Ədəbiyyat

1. Ağayev E. “Asif Azərli yaradıcılığında Mehriban Əliyevanın obrazı” “Elm, mədəniyyət və incəsənətin qarşılıqlı əlaqəsi və müasir cəmiyyətin inkişafında rolu” III respublika elmi-nəzəri konfransının materialları toplusu, 19-20 dekabr 2019, ADMİU, s 95-98.